

De bodem duurzaam beheren

Project: Duurzaam bodembeheer

WAGENINGEN UR
For quality of life

Samenvatting

Elke bodem vervult verschillende diensten, zoals bijvoorbeeld zorgen voor een kwalitatief en kwantitatief goede opbrengst van gewassen, waterbeheer, biodiversiteit, vastlegging van CO₂ en weerbaarheid tegen ziekten en plagen. Hoe kun je de bodem het beste beheren zodat hij op lange termijn deze verschillende functies tegelijkertijd kan blijven vervullen? In de publiek-private samenwerking Duurzaam bodembeheer worden verschillende onderzoeksprojecten uitgevoerd die antwoord geven op deelaspecten van deze vraag.

Partners

- Wageningen UR
- (University & Research centre)
- Louis Bolk Instituut
- Productschap Tuinbouw
- Productschap Akkerbouw
- Productschap Zuivel
- Provincies
- Individuele boeren
- Europese Unie

Integrale benadering

De publiek-private samenwerking 'Duurzaam bodembeheer' is in 2011 opgericht en verschillende lopende onderzoeksprojecten zijn bij dit overkoepelende thema ondergebracht. De integrale benadering van het thema 'bodem' maakt het gemakkelijker om projecten op elkaar af te stemmen. In 2012 starten nieuwe onderzoeksprojecten, waarbij meer bedrijven worden betrokken.

Onderzoek

Binnen het programma Duurzaam bodembeheer zijn de onderzoeken verdeeld over vijf verschillende thema's:

- Het integrale thema: Duurzaam gezonde bodem met optimale gewasproductie
- De disciplinaire thema's
  - Optimale weerbaarheid
  - Optimale structuur en bewerking
  - Optimale organische stof en bodemvruchtbaarheid
- Het thema kennisoverdracht: Meten is weten, van kennis naar toepassing

Duurzaam gezonde bodem met optimale gewasproductie

Binnen dit thema gaat het om vragen als: Wat is een passend integraal bodembeheer om de verschillende bodemfuncties te vervullen? Hoe kun

---

je verschillende methoden zoals verminderde grondbewerking, vruchtwisseling, groenbemesters en organischestofbeheer combineren om de verschillende bodemfuncties optimaal te vervullen? Welke aanvullende kennis is nodig om met een multidisciplinaire aanpak een duurzame bodem te realiseren?

Er lopen onder andere onderzoeken bij akkerbouw, teelt van vollegrondsgroenten en maïs op klei en zand, en bij perenbomen op klei.

Optimale weerbaarheid

Binnen dit thema gaat het om het vergroten van de weerbaarheid van de bodem, zodat hij minder gevoelig is voor bodemziektes. Onderzoeksprojecten richten zich bijvoorbeeld op een fundamenteel thema als de interacties tussen algemeen bodemleven en specifieke bodemziektes, of op praktische onderwerpen als het toevoegen van verschillende soorten en hoeveelheden organische stof of de invloed van grondbewerking op de weerbaarheid.

Praktijkonderzoeken vinden plaats in de akkerbouw, groententeelt, sierteelt en zomerbloementeelt.

Optimale structuur en bewerking

Wat zijn de invloeden van grondbewerking en berijding op de bodemstructuur? Kan oogstvervroeging de bodemstructuur verbeteren? Zijn er andere oogstmethoden en mesttoedieningstechnieken mogelijk die minder bodemverdichting veroorzaken? Dat zijn de onderzoeksvragen binnen het thema Optimale structuur en bewerking.

Optimale organische stof en bodemvruchtbaarheid

In dit thema draait het om het ontwikkelen van kennis over de rol en functie van organische stof in de bodem. Onderzoeksthema's zijn bijvoorbeeld: Wat zijn de invloeden van inputs van nieuwe typen organische stof afkomstig van mestverwerking en vergisting? Hoe kan organische stof in de bodem zodanig worden beheerd zodat ook op de lange termijn de bodemkwaliteit kan worden beheerd?

Metten is weten, van kennis naar toepassing

De twee onderzoeksthema's binnen dit thema zijn:

- Het organiseren, verzamelen en analyseren van een uniforme meetset over de verschillende experimenten.
- De vertaling van alle resultaten naar de kennis die bruikbaar is voor het bedrijfsleven. ■

Duurzaam bodembeheer

De bijzonderheden van de publiek-private samenwerking Duurzaam bodembeheer:

- Disciplinaire én integrale aanpak
- Nauwe betrokkenheid van en samenwerking met de praktijk
- Intensieve samenwerking met vele nationale en internationale kennisinstellingen
- Gehele kennisketen is betrokken: Fundamenteel onderzoek, toegepast onderzoek en kennisdoorstroming naar de praktijk.

Contact

Wijnand Sukkel
Praktijkonderzoek Plant & Omgeving,
onderdeel van Wageningen UR
0320-291375
wijnand.sukkel@wur.nl